

PRÁVO PROTI NEKALÉ SOUTĚŽI V KONTEXTU INSTITUTU ROZLIŠOVACÍ ZPŮSOBILOSTI OCHRANNÝCH ZNÁMEK

Mgr. Martina Zdvihalová, Ph.D.¹

„Známkové právo musí být interpretováno tak, aby se nikdy neocitlo v rozporu s principem soutěžní slušnosti.“²

Stěžejním cílem předkládaného příspěvku³ je vymezení vztahu mezi institutem ochranné známky, jakožto právem průmyslovým, a právem proti nekalé soutěži, zejména s aspektem na institut rozlišovací způsobilost ochranných známek. Předmětem uvedeného příspěvku je analýza právní úpravy hospodářské soutěže, především zneužití účasti v hospodářské soutěži ve formě nekalosoutěžního jednání, dle právního řádu České republiky. Současně předkládaný příspěvek obsahuje vybrané soudní judikáty z oblasti práva proti nekalé soutěži, ve kterých lze shledat prvky, respektive vazbu na institut rozlišovací způsobilost ochranných známek.

Vztah známkového práva a práva proti nekalé soutěži není v právním řádu České republiky *expressis verbis* vymezen. Právní úprava známkového práva a nekalosoutěžního práva nejsou ve vztahu *lex generalis*, ani *lex specialis* – neexistuje zde vztah obecné a zvláštní právní

¹ Autorka je absolventka doktorského studia na Metropolitní univerzitě Praha, o. p. s., oboru Mezinárodní a regionální vztahy v průmyslovém vlastnictví. Dále působí jako patentová zástupkyně v oblasti práv na označení a průmyslových vzorů a současně jako evropská známková a designová zástupkyně ve vlastní patentové a právní kanceláři.

² Vážný, Sbíрка rozhodnutí č. 10521 a č. 11397. In Biskupová in HORÁČEK, Roman a kol. *Práva na označení a jejich vymáhání: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015. 390 s. ISBN 978-80-7400-569-5, s. 126.

³ Předkládaný příspěvek je součástí monografie, jež vzešla jako výstup z interního grantu Metropolitní univerzity Praha, o. p. s., číslo C011-35, ve znění „Rozlišovací způsobilost jiných než slovních ochranných známek v tuzemsku i v zahraničí, včetně kolektivních a certifikačních ochranných známek“.

normy. V praxi je zásah do práv k ochranné známce často současně nekalosoutěžním jednáním. Vlastník ochranné známky je tedy oprávněn domáhat se právní ochrany z pozice vlastníka výlučného práva k ochranné známce dle známkového práva a současně i z pozice účastníka hospodářské soutěže dle práva nekalosoutěžního, pokud jsou ovšem naplněny kvalifikační znaky generální klauzule proti nekalé soutěži.

Úzký vztah mezi známkovým právem, respektive průmyslovými právy obecně, a právem proti nekalé soutěži implicitně vyplývá již z Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví ze dne 20. března 1883 (dále jen „PUÚ“), která v článku 10bis odst. 1 vymezuje, že *unijní země jsou povinny zajistit příslušníkům Unie účinnou ochranu proti nekalé soutěži*. PUÚ dále v odst. 2 a 3 zakotvila obecný model právní úpravy nekalé soutěže, když právní úpravu diferencuje na tzv. generální klauzuli proti nekalé soutěži a demonstrativní výčet jednotlivých skutkových podstat nekalé soutěže.

Právní úprava nekalé soutěže⁴ na území České republiky je s účinností od 1. ledna 2014 upravena v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“). Dle důvodové zprávy k NOZ návrh ustanovení o hospodářské soutěži zahrnující i právní úpravu nekalé soutěže byl do osnovy NOZ zahrnut především proto, že hospodářská soutěž není omezena výlučně na podnikatele, nýbrž i na jiné soutěžitele, a její úprava zasahuje i soukromá práva a povinnosti dalších osob (například tzv. osob pomocných). Další podstatný důvod dané systematické změny je v tom, že i za situace, kdy je právo hospodářské soutěže upraveno zvláštním zákonem (zákonem č. 143/2001 Sb.), neobsahuje tato úprava soukromoprávní ustanovení, která je tudíž třeba zařadit do občanského zákoníku.⁵

Právní úpravě nekalé soutěže předchází obecná ustanovení o hospodářské soutěži. Ustanovení § 2972 NOZ výslovně stanoví: „Kdo se účastní hospodářské soutěže (soutěžitel), nesmí při soutěžní činnosti, ani při sdružování k výkonu soutěžní činnosti, vlastní účast v hospodářské soutěži nekalou soutěží zneužívat, ani účast jiných v hospodářské soutěži omezovat.“

Primárně je důležité vymezit pojem hospodářská soutěž, respektive posoudit, zda se v daném případě jedná o hospodářskou soutěž ve smyslu shora citovaného ustanovení. Dle

⁴ Před účinností NOZ právní úprava nekalé soutěže byla vymezena v zákoně č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, výslovně v ustanovení § 44 a násl. V NOZ dochází k převzetí právní úpravy obsažené v ustanovení § 44 a násl. shora citovaného zákona č. 513/1991 Sb. s dílčími změnami. Viz ONDREJOVÁ, Dana. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014. 364 s. ISBN 978-80-7400-522-0, s. IX.

⁵ Hajn in ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI (§ 2521 až 3081)*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 1516 s. ISBN 978-80-7478-630-3, s. 1153.

analyzovaného ustanovení o hospodářskou soutěž zpravidla nejde v ekonomických vztazích směnných a jim odpovídajících právních vztazích smluvních, dále tam, kde spolu soutěží spoluzaměstnanci a vnitřní útvary téhož subjektu. Jestliže hospodářskou soutěž chápeme jako soutěž na trhu zboží a služeb, pak pod ni nepodřazujeme soupeření v těch oblastech, které nejsou obvykle jako tržní chápány. Uvedené platí zejména o vědě a jejím elementárním výzkumu, za typický příklad lze označit soupeření v žádostech o granty. Jestliže jsou však výsledky vědeckého výzkumu využívány v hospodářské praxi, například ve formě ochranných známek, pak neoprávněné užití takových výsledků jedním právním subjektem na úkor druhého subjektu lze kvalifikovat jako nekalosoutěžní jednání. Obdobně jako ve vědě je tomu i v umění. Vytvoření uměleckého díla jako takové není kvalifikováno jako hospodářské soutěžní jednání, ale pokud je umělecké dílo, jehož součástí může být i ochranná známka, nabízeno na trhu zboží, vstupuje do hospodářské soutěže s jinými uměleckými díly, rovněž s jinými objekty směny. Podle pravidel hospodářské soutěže lze pak posuzovat způsob, jakým bude daný produkt nabízen k prodeji. Pod hospodářskou soutěž ve smyslu ustanovení § 2972 NOZ není podřazována ani soutěž mezi subjekty politického soupeření.⁶

Stěžejní při posuzování, jaké jednání lze subsumovat pod pojem hospodářská soutěž dle shora citovaného ustanovení, je zjištění, které zájmy v jednání hospodářských subjektů převažují a které zájmy si zaslouží obecnější podporu. Při takovém posuzování se uplatňuje ústavní princip proporcionality, princip aplikovaný při kolizi dvou či více chráněných subjektivních práv, respektive metoda tzv. „vážení zájmů“.⁷

Dle judikatury Vrchního soudu v Praze pojem hospodářské soutěže je obecně širší než pouhé soupeření subjektů, jež na trhu nabízejí shodné výrobky a/či služby. I soutěžitelé, kteří na trhu nabízejí výrobky a/nebo služby navzájem nesrovnatelné, se mohou v hospodářské soutěži střetnout jednáním toho z nich, který se snaží pro sebe získat výhodu na úkor druhého soutěžitele.⁸

Ustanovení § 2972 NOZ dále vymezuje pojem soutěžitele jako účastníka hospodářské soutěže a současně stanoví legislativní zkratku „soutěžitel“, přičemž z díkce interpretovaného

⁶ Hajn in ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI (§ 2521 až 3081)*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 1516 s. ISBN 978-80-7478-630-3, s. 1154-1156.

⁷ Ibid, s. 1156.

⁸ Rozhodnutí VS v Praze, sp. zn. 3 Cmo 46/2000. In Hajn in ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI (§ 2521 až 3081)*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 1516 s. ISBN 978-80-7478-630-3, s. 1158.

ustanovení explicitně nevyplývá, že se musí vždy jednat o podnikatele.⁹ Soutěžitelem může být tedy i fyzická osoba či právnická osoba – spotřebitel.

Dle komentáře k NOZ rozhodovací praxe z období první republiky chápala hospodářskou soutěž jako konkurenční boj dvou nebo více podnikatelů o zákaznictvo, současně jako snahu rozsah vlastního podniku zvětšit či alespoň udržet na dosavadní úrovni. Jednostrannost takové koncepce spočívala již v tom, že o hospodářské soutěži uvažovala jen v souvislosti s nabídkovou stranou trhu – výlučně mezi podnikateli. Soudobá odborná literatura i judikatura vychází ze skutečnosti, že hospodářská soutěž se může uskutečňovat též na poptávkové straně trhu, tedy i mezi jinými subjekty, než jen podnikateli.¹⁰

Dle právního názoru Nejvyššího soudu soutěžní vztah je nutno interpretovat v návaznosti na pojem soutěžitele z hlediska účelu ochrany proti nekalé soutěži velmi široce, kdy ve vztahu soutěžitelů nejsou pouze přímí soutěžitelé, ale vůbec všechny subjekty, které působí v podobných, či navzájem substituovatelných oborech nebo hospodářských činnostech. Mimoto jako přímí soutěžitelé vůči sobě nevystupují navzájem jen ti, kteří působí ve shodném či příbuzném odvětví, ale i ti, kteří nabízejí výrobky a/nebo služby navzájem zaměnitelné. Z uvedeného tedy vyplývá, že hospodářskými soutěžiteli jsou všichni, mezi nimiž na základě objektivní povahy jejich produktů nebo služeb či na základě vlastní aktivity dojde na trhu k hospodářskému zájmovému střetu, přičemž jako soutěžitele lze chápat i ty subjekty, mezi kterými pro nekalé jednání jednoho z nich vlastně nikdy k přímému konkurenčnímu střetu nedojde.¹¹

Analyzované ustanovení § 2972 NOZ dále obsahuje zákaz zneužívat vlastní účast v hospodářské soutěži nekalou soutěží a současně zákaz omezovat účast jiných v hospodářské soutěži. Z předmětného ustanovení lze implicitně vyvodit dvě větve soutěžního práva, a sice soukromoprávní, nekalou soutěž, a veřejnoprávní, právo na existenční ochranu hospodářské soutěže upravené lex specialis. Současně je relativizován rozdíl mezi uvedenými úpravami a

⁹ Hajn in BEJČEK, Josef a kol. *Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014. 383 s. ISBN 978-80-7400-547-3, s. 209.

¹⁰ Hajn in ŠVESTKA, Jirí a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI (§ 2521 až 3081)*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 1516 s. ISBN 978-80-7478-630-3, s. 1153-1154.

¹¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 1. 2006, sp. zn. 32 Odo 1642/2005, část občanskoprávní a obchodní. In ONDREJOVÁ, Dana. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014. 364 s. ISBN 978-80-7400-522-0, s. 15.

vytvořen předpoklad, aby jednání v rozporu s právem na ochranu hospodářské soutěže mohlo být sankcionováno i prostředky soukromého práva.¹²

Právní úprava nekalé soutěže dle právního řádu České republiky

Nález Ústavního soudu IV. ÚS 27/09 ze dne 28. 4. 2009 k předmětné problematice stanovil, že právní úprava nekalé soutěže je navázána zejména na ustanovení čl. 26 Listiny základních práv a svobod (dále jen „LZPS“), které zaručuje svobodné podnikání. Uvedené ustanovení přímo chrání jednotlivce před zásahy veřejné moci, avšak ovlivňuje i interpretaci zákonné úpravy, která má sloužit k ochraně podnikatelské činnosti před škodlivými zásahy jednotlivců. Právo na svobodné podnikání dle čl. 26 LZPS, jež v daném případě působí jako objektivní hodnota ovlivňující výklad podústavního práva, je nutno vykládat spolu se zásadou materiálního právního státu zakotvenou v čl. 1 odst. 1 Ústavy. Uvedené ustanovení tedy dává obecným soudům povinnost poskytnout ochranu podnikatelské činnosti, pokud je do ní zasaženo způsobem, který se přičí elementárním pravidlům férovosti a dobrým mravům soutěže.

Strukturální model právní úpravy nekalé soutěže, jež vymezila PUÚ, převzala i Česká republika. Ustanovení § 2976 v odst. 1 NOZ zakotvuje tzv. generální klauzuli proti nekalé soutěži, jež stanoví obecné kvalifikační znaky, které musí posuzované soutěžní jednání splňovat, aby mohlo být právně kvalifikováno jako nekalosoutěžní, respektive nekalá soutěž. Odst. 2 citovaného ustanovení vymezuje demonstrativní výčet speciálních, pojmenovaných, skutkových podstat nekalé soutěže.

Ustanovení § 2976 odst. 1 NOZ výslovně stanoví: „Kdo se dostane v hospodářském styku do rozporu s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, dopustí se nekalé soutěže. Nekalá soutěž se zakazuje.“

Shora citované ustanovení vychází z článku 10bis odst. 2 PUÚ, který definuje generální klauzuli proti nekalé soutěži, když výslovně stanoví: „Nekalou soutěží je každá soutěžní činnost, která odporuje poctivým zvyklostem v průmyslu nebo v obchodě.“

¹² Hajn in ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI (§ 2521 až 3081)*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 1516 s. ISBN 978-80-7478-630-3, s. 1156-1157.

V komparaci s generální klauzulí proti nekalé soutěži dle PUÚ lze vyvodit, že generální klauzule obsažena v NOZ obsahuje větší počet kvalifikačních znaků, tedy znaků, jež musí být vždy splněny, aby určité jednání mohlo být kvalifikováno jako nekalá soutěž. Aplikuje-li autorka základní pravidlo logiky ve znění „čím je větší obsah pojmu, tím je menší jeho rozsah a naopak“, respektive „čím více kvalifikačních znaků pojem obsahuje, tím je jeho rozsah menší a naopak“, vyvozuje, že rozsah soutěžního jednání, které lze subsumovat pod generální klauzuli proti nekalé soutěži dle NOZ je menší v komparaci s generální klauzulí proti nekalé soutěži dle PUÚ, neboť právní úprava generální klauzule obsažena v ustanovení § 2976 odst. 1 NOZ obsahuje větší počet kvalifikačních znaků oproti právní úpravě generální klauzule obsažené v článku 10bis odst. 2 PUÚ.

Zákonné kvalifikační znaky generální klauzule dle ustanovení § 2976 odst. 1 NOZ zahrnují:

- jednání (účast) soutěžitele v hospodářském styku¹³,
- rozpor s dobrými mravy soutěže¹⁴,
- způsobilost přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům¹⁵.¹⁶

Aby určité jednání mohlo být kvalifikováno jako nekalá soutěž, uvedené zákonné znaky generální klauzule musí být splněny kumulativně.

Soutěžní jednání může být kvalifikováno jako nekalá soutěž, i když naplňuje pouze znaky uvedené v generální klauzuli a neodpovídá zákonné dikci žádné ze speciálních skutkových podstat. Výlučně dle generální klauzule je posuzován značný počet případů. Užitečnost a rozsáhlá použitelnost generální klauzule je dána především lidskými vlastnostmi, jako je tvořivost, nenasytnost, kalkulující mysl. Zákon musí předvídat i uvedené způsoby lidského chování, které jsou nepředvídatelné. Činí to zejména pomocí velmi obecných ustanovení typu generálních klauzulí následovaných demonstrativním výčtem zakázaných jednání.¹⁷

Uvedené kvalifikační znaky generální klauzule nejsou dále v dikci NOZ výslovně vymezeny. Zmíněné neurčité právní pojmy však „interpretuje“ judikatura v dané oblasti. Základní princip

¹³ PUÚ operuje s pojmem „soutěžní činnost“; z. č. 513/1991 Sb. operoval s pojmem „hospodářská soutěž nebo hospodářský styk“.

¹⁴ PUÚ operuje s pojmem „poctivé zvyklosti v průmyslu nebo v obchodě“; z. č. 513/1991 Sb. operoval shodně s pojmem „dobré mravy soutěže“.

¹⁵ PUÚ uvedený kvalifikační znak neobsahuje; z. č. 513/1991 Sb. operoval s pojmem „újma jiným soutěžitelům, spotřebitelům nebo dalším zákazníkům“.

¹⁶ Hajn in BEJČEK, Josef a kol. *Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014. 383 s. ISBN 978-80-7400-547-3, s. 215.

¹⁷ Ibid, s. 214.

pomu „dobré mravy soutěže“ pregnantně vystihl Krajský soud v Brně, když judikoval, že i když právní předpis výslovně nedefinuje pojem dobrých mravů soutěže, lze pod ním rozumět určité všeobecné (tedy v hospodářské soutěži platné), mimoprávní či etické zásady a normy, které jsou kladeny na všechny, kteří se v dané hospodářské oblasti projevují – vyvíjí tedy svoji činnost za účelem dosažení určitého prospěchu, které vymezují, co v dané hospodářské oblasti lze považovat za poctivé, slušné, sledující vlastní prospěch, avšak nepoškozující jiného. Dobré mravy soutěže přitom jako kategorie norem jsou svou povahou objektivní v tom smyslu, že není rozhodné, zda osoba, jež v rozporu s dobrými mravy jedná, takové jednání zamýšlela nebo nikoli, zda bylo jejím záměrem, cílem či úmyslem v rozporu s dobrými mravy soutěže jednat. Dobré mravy soutěže jsou kategorií nezávislou na subjektivním vnímání jednotlivého soutěžitele. Je tedy také nerozhodný motiv tohoto jednání, ale rozhodný je projevený výsledek jednání.¹⁸

Pro zjištění, zda určité jednání naplňuje obecnou skutkovou podstatu nekalé soutěže, je třeba zkoumat, zda byla splněna podmínka rozporu s dobrými mravy soutěže, nikoli rozporu s dobrými mravy obecně. Protože jde o otázku právní, řeší ji soudy dle svého mravního a právního, zákonům odpovídajícího přesvědčení, nikoli znalci.¹⁹

Kvalifikační znak generální klauzule ve znění „způsobilst přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům“ není rovněž v zákonné dikci NOZ výslovně vymezen. Dle judikatury Nejvyššího soudu pro právní kvalifikaci nekalé soutěže není nutný vznik újmy, vyžaduje se pouhá způsobilst přivodit újmu soutěžitelům či spotřebitelům. Možnost, že jednomu nebo druhému z daných subjektů bude způsobena újma, musí být ovšem možností reálnou, nikoliv vyspekulovanou a velmi nepravděpodobnou. Pokud by určité jednání bylo zakazováno pouze na základě vysoce teoretické možnosti újmy, šlo by dle právního stanoviska Nejvyššího soudu o málo důvodné omezení podnikatelské svobody. Nejvyšší soud dále konstatoval, že zákon nijak neurčuje rozsah újmy, která musí z určitého jednání alespoň hrozit, aby dané jednání mohlo být posouzeno jako nekalosoutěžní. Nehovoří například o újmě značného rozsahu, újmě podstatné apod. Nejvyšší soud současně shrnul, že i zde bude záležet na tom, jak bude

¹⁸ Rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 29. 10. 2007, sp. zn. 25 Cm 254/2004. In ONDREJOVÁ, Dana. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014. 364 s. ISBN 978-80-7400-522-0, s. 43.

¹⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2008, sp. zn. 32 Cdo 139/2008, část občanskoprávní a obchodní. In ONDREJOVÁ, Dana. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014. 364 s. ISBN 978-80-7400-522-0, s. 71.

interpretován pojem „újma“. V rozhodovací praxi lze dospět k názoru, že újma, ať již hrozící či skutečně existující, v zanedbatelném rozsahu vlastně újmou není.²⁰

Jak vyplývá z rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, při zkoumání podmínek naplnění generální klauzule nekalé soutěže není samo o sobě rozhodné, zda tvrzeným závadným jednáním byly nebo nebyly porušeny předpisy z určitého odvětví práva jiného než té části, která upravuje horizontální vztahy při podnikání, tedy pregnantně řečeno, zda jsou porušovány předpisy veřejného práva či práva soukromého. Rovněž není rozhodné, zda daná konkrétní oblast práva zároveň upravuje kontrolní mechanismy a prostředky k nápravě, včetně sankcí, směřujících k porušovateli předmětných předpisů. Rozhodné naopak je, zda tvrzené jednání, jež je v rozporu s právními předpisy, má kauzální vztah k hospodářské soutěži a dopad v soutěži. Tedy, zda tvrzené jednání je porušením dobrých mravů soutěže, došlo k němu v rámci hospodářské soutěže a je způsobilé vyvolat újmu jiným soutěžitelům či spotřebitelům.²¹

Ustanovení § 2976 odst. 2 NOZ vymezuje demonstrativní výčet speciálních skutkových podstat, respektive zakázaných jednání, která jsou kvalifikována jako nekalosoutěžní a která musí současně vždy naplňovat shora interpretované kvalifikační znaky generální klauzule proti nekalé soutěži, když výslovně stanoví: „Nekalou soutěží podle odstavce 1 je zejména

- a) klamavá reklama,
- b) klamavé označování zboží a služeb,
- c) vyvolání nebezpečí záměny,
- d) parazitování na pověsti závodu, výrobku či služeb jiného soutěžitele,
- e) podplácení,
- f) zlehčování,
- g) srovnávací reklama, pokud není dovolena jako přípustná,
- h) porušení obchodního tajemství,
- i) dotěrné obtěžování a
- j) ohrožení zdraví a životního prostředí.“

Důvodová zpráva ke shora citovanému ustanovení NOZ uvádí, že návrh ustanovení o jednotlivých skutkových podstatách nekalé soutěže přejímá příslušné texty z obchodního

²⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2008, sp. zn. 32 Odo 1568/2006, část občanskoprávní a obchodní. In ONDREJOVÁ, Dana. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014. 364 s. ISBN 978-80-7400-522-0, s. 76.

²¹ Rozhodnutí VS v Praze, sp. zn. 3 Cmo 253/1997. In Hajn in ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI (§ 2521 až 3081)*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 1516 s. ISBN 978-80-7478-630-3, s. 1175.

zákoníku, kromě ustanovení o klamavé a srovnávací reklamě a ustanovení o nepřiměřeném zatěžování²². Platí to v podstatě o názvech jednotlivých speciálních skutkových podstat nekalé soutěže, nikoliv vždy již o znění těchto skutkových podstat. Jejich texty jsou v některých případech převzaty z obchodního zákoníku pouze přibližně a jejich rozpor se zřejmým záměrem zákonodárce (převzít právní úpravu z obchodního zákoníku) musí být překlenut interpretací. Důvodová zpráva dále stanoví, že se uplatní ustanovení § 2 odst. 2 NOZ, dle kterého mj. *zákonnému ustanovení nelze přikládat jiný význam, než jaký plyne z vlastního smyslu slov v jejich vzájemné souvislosti a z jasného úmyslu zákonodárce*.²³

Na základě právní analýzy relevantní judikatury autorka shledala úzkou vazbu se známkovým právem v níže uvedených skutkových podstatách:

- klamavá reklama,
- klamavé označování zboží a služeb,
- vyvolání nebezpečí záměny,
- parazitování na pověsti závodu, výrobků či služeb jiného soutěžitele.

Skutková podstata klamavé označování zboží a služeb a parazitování na pověsti závodu, výrobků či služeb jiného soutěžitele v kontextu institutu rozlišovací způsobilosti ochranných známek budou v další subkapitole doplněny praktickými příklady, se kterými se autorka setkala v průběhu její známkoprávní praxe na Úřadě průmyslového vlastnictví.

Vztah zákonné dikce práva proti nekalé soutěži a známkového práva dále explicitně vyplývá z ustanovení § 2978 odst. 3 NOZ, které definuje speciální skutkovou podstatu klamavé označení zboží nebo služby. Uvedené ustanovení stanoví, že *ustanoveními předchozích odstavců nejsou dotčeny jiné právní předpisy o ochraně průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví*.

Oproti výše citovaným speciálním skutkovým podstatám nekalé soutěže judikatura dále vytváří tzv. soudcovské skutkové podstaty nekalé soutěže, jež doktrína označuje jako soustavně vyskytující se soutěžní jednání. Soudcovské skutkové podstaty musí obligatorně splňovat zákonné kvalifikační znaky obsažené v generální klauzuli.

²² V definitivní verzi NOZ byl použit výraz „dotěrné obtěžování“.

²³ Hajn in ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI (§ 2521 až 3081)*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 1516 s. ISBN 978-80-7478-630-3, s. 1174.

Uvedené pregnantně vystihl přední český odborník na nekalou soutěž Hajn, který publikoval: „Lidé vůbec a hospodářští pracovníci zvláště jsou totiž neobyčejně vynalézaví v hledání způsobů, s jejichž pomocí by bylo možné předběhnout konkurenty či doběhnout spotřebitele. Uplatňuje se tu jev označovaný jako „perverzní tvořivost“. I kdyby zákonodárce zapověděl sto nežádoucích soutěžních postupů, nápadití konkurenti bojující o hospodářské přežití objeví způsob sto první až x-tý, u nichž by pak bylo tím spornější, zda jsou dovoleny, nebo zakázány.“²⁴

Kromě shora vymezené přímé právní úpravy nekalé soutěže se na danou problematiku současně vztahují také obecná ustanovení NOZ, obsažena v *části první, hlavě I NOZ*; dále evropské předpisy, zejména *článek 34, článek 35 a článek 36 Smlouvy o fungování Evropské unie*, rovněž směrnice Evropské unie, zejména *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu* a *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě*. Opomenout nelze ani rozhodovací praxi soudních orgánů České republiky a Soudního dvora Evropské unie, která interpretuje a „dotváří“ právní úpravu²⁵ nekalé soutěže obsaženou v NOZ.²⁶

Vybrané soudní judikáty z oblasti práva proti nekalé soutěži s vazbou na známkové právo a institut rozlišovací způsobilost ochranných známek

Pro posouzení možného střetu právní úpravy ochranných známek a práva nekalé soutěže je nutno vycházet ze vzájemného poměru komplementarity obou právních úprav. Každou z těchto právních úprav je nutno posuzovat samostatně jako právní úpravy stejné právní síly. Soudní judikatura v analyzované oblasti je přitom jednotná v tom, že jednáním proti dobrým

²⁴ MACEK, Jiří. *Rozhodnutí ve věcech nekalé soutěže a obchodní firmy (2000-2010). II. díl*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. 594 s. ISBN 978-80-7400-410-0, motto.

²⁵ Především neurčité právní pojmy „dobré mravy soutěže“ či „způsobilost přivodit újmu“ obsažené v generální klauzuli proti nekalé soutěži.

²⁶ ONDREJOVÁ, Dana. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014. 364 s. ISBN 978-80-7400-522-0, s. X.

mravům soutěže, a tedy jednáním nekalosoutěžním, může být i užití zapsané ochranné známky.²⁷

Dle právního názoru Městského soudu v Praze známkové právo ztělesňuje prvořadou součást systému nenarušené soutěže, ve kterém musí podniky být schopny získat si zákazníky kvalitou svých výrobků a/či služeb, a proto je podstatnou funkcí ochranné známky zaručit spotřebiteli nebo koncovému uživateli původ označeného výrobku a/či služby, které odlišuje bez možnosti záměny od výrobků a/či služeb jiného původu.²⁸

Na vzájemný vztah analyzovaných právních úprav je dle Nejvyššího soudu nutno nahlížet tak, že pokud vlastník starší ochranné známky využívá svého práva k ochranné známce v hospodářském styku v rozporu s dobrými mravy soutěže tak, že jeho jednání je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům, spotřebitelům či dalším zákazníkům, je možno mu uložit zdržovací povinnost ve vztahu k jeho ochranné známce, stejně jako povinnost zaplatit přiměřené zadostiučinění, náhradu škody a vydat bezdůvodné obohacení.²⁹

Úzký vztah mezi známkovým právem a právem proti nekalé soutěži je zakotven rovněž v rozsudku Městského soudu v Praze, který judikoval, že pokud čl. 10bis PUÚ zavazuje smluvní strany zajistit účinnou obranu proti nekalé soutěži a byl promítnut do právního řádu České republiky³⁰, neznamená to, že v řízení o ochranných známkách není nutno mít uvedený článek PUÚ na zřeteli, ale naopak, je nutno jej užít především jako výkladové pravidlo při posuzování zápisné způsobilosti označení a vyloučit ze zápisu „zcizená označení“ či označení parazitující na pověsti či známosti jiného výrobce – tedy i označení, které neoprávněně těží z rozlišovací způsobilosti již zapsané ochranné známky, současně asociující jiné vžité a příznačné označení pro výrobky známé standardní kvalitou jiného výrobce, a to vše v rámci posuzování klamavosti. Při pomíjení závazku plynoucího z uvedeného článku PUÚ by takto citovanou smlouvou zaručená ochrana mohla být zápisem takového označení odňata.³¹

²⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2012, sp. zn. 23 Cdo 4948/2010, část občanskoprávní a obchodní. In ONDREJOVÁ, Dana. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014. 364 s. ISBN 978-80-7400-522-0, s. 72.

²⁸ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 1. 2013, sp. zn. 8 Ca 312/2009-58-68. In Horáček in HORÁČEK, Roman a kol. *Práva na označení a jejich vymáhání: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015. 390 s. ISBN 978-80-7400-569-5, s. 12.

²⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2012, sp. zn. 23 Cdo 4948/2010, část občanskoprávní a obchodní. In ONDREJOVÁ, Dana. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014. 364 s. ISBN 978-80-7400-522-0, s. 72.

³⁰ Zejména právní úprava nekalé soutěže obsažena v NOZ.

³¹ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 2. 2006, sp. zn. 10 Ca 17/2005-70. In Horáček in HORÁČEK, Roman a kol. *Práva na označení a jejich vymáhání: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení*

Dle rozsudku Vrchního soudu v Praze pouhé podání přihlášky ochranné známky k určitému označení, které není nijak dosud chráněno a které může po řízení u příslušného úřadu být zapsáno jako ochranná známka, samo o sobě v zásadě nelze označit za projev nekalé soutěže. Ve vztahu uplatňování práv z ochranné známky a požadavku na zachování dobrých mravů hospodářské soutěže platí zásada, vytvořená již předválečnou judikaturou a potvrzena judikaturou soudobou, že výkon formálního práva známkového se nesmí přičít zásadě hmotného práva, vyjádřené v generální klauzuli proti nekalé soutěži, to jest i užití zapsané ochranné známky může být jednáním proti dobrým mravům soutěže a tedy jednáním nekalým. Za užití ve smyslu uvedeného je třeba považovat nikoli pouze označování výrobků ochrannou známkou, užitím jsou rovněž i úkony majitele ochranné známky, v nichž se o zapsanou ochrannou známkou opírá, známkou argumentuje a z titulu vlastníka předmětné známky činí právní kroky vůči jiným osobám směřující k ochraně této známky a práv z ní vyplývajících.³²

Úzký vztah mezi institutem rozlišovací způsobilosti ochranných známek a právem proti nekalé soutěži je výslovně zakotven v rozhodnutí Soudního dvora ze dne 18. 6. 2009, kde byl interpretován pojem „*protiprávní těžení z rozlišovací způsobilosti ochranné známky*“. Citovaný pojem zákonodárce explicitně označil jako pojem shodný s pojmem „*parazitování*“ či „*free-riding*“. Zmíněný pojem se dle Soudního dvora neváže na újmu, kterou utrpěla ochranná známka, nýbrž na těžení z užití totožného či podobného označení třetí osobou. Zahrnuje zejména případ, kdy se v důsledku přenosu image ochranné známky či vlastností, které jsou s ní spojovány, na produkty opatřené totožným nebo podobným označením, jedná o jasné vykořisťování jdoucí ve stopách ochranné známky s dobrým jménem.³³

Autorka se domnívá, že čím vyšší je známost ochranné známky, a tím i vyšší její rozlišovací způsobilost, tím se zvyšuje riziko, že se soutěžitelé dopustí parazitování na její pověsti, a tím současně i parazitování na pověsti závodu vlastníka ochranné známky, jakožto účastníka

původu a zeměpisných označení, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015. 390 s. ISBN 978-80-7400-569-5, s. 30.

³² Rozhodnutí VS v Praze, sp. zn. 3 Cmo 589/2000. In MACEK, Jiří. *Rozhodnutí ve věcech nekalé soutěže a obchodní firmy (2000-2010). II. díl*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. 594 s. ISBN 978-80-7400-410-0, s. 136-137.

³³ Rozsudek Soudního dvora ze dne 18. 6. 2009 ve věci C-487/07 „L'Oréal SA, Lancôme parfums et beauté & Cie SNC a Laboratoire Garnier & Cie proti Bellure NV, Malaika Investments Ltd. a Starion International Ltd.“. In De Korver in HORÁČEK, Roman a kol. *Práva na označení a jejich vymáhání: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015. 390 s. ISBN 978-80-7400-569-5, s. 98.

hospodářského styku, jeho výrobků a/či služeb, které pod danou ochrannou známkou produkuje a/či poskytuje ve smyslu ustanovení § 2982 NOZ.

Při posuzování dokladů o prokázání příznačnosti přihlašovaného označení dle ustanovení § 5 zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách a o změně zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o ochranných známkách), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOZ“), respektive dle zákonné dikce ZOZ nabytí rozlišovací způsobilosti přihlašovaného označení, se autorka v praxi zcela běžně setkává se situací, kdy přihlašovatelé na předkládaných dokladech uvádějí přihlašované označení již se symbolem zapsané ochranné známky v podobě „®“. Uvedeným se dle názoru autorky dopouštějí nekalosoutěního jednání, výslovně dochází k naplnění speciální skutkové podstaty ve znění klamavé označení zboží nebo služby dle ustanovení § 2978 NOZ, neboť dané jednání je dle úvahy autorky způsobilé vyvolat v hospodářském styku mylnou domněnku, že přihlašovatelem označené zboží nebo služba vykazují zvláštní charakteristický znak, který je příznačný pro registraci přihlašovaného označení v podobě ochranné známky. Pokud by však uvedená interpretace neuspěla, jistě by dané jednání mohlo být subsumováno pod generální klauzuli proti nekalé soutěži vymezené v ustanovení § 2976 odst. 1 NOZ, neboť naplňuje její kvalifikační znaky – přihlašovatelé jsou soutěžitelé, kteří se účastní hospodářského styku, dané jednání je v rozporu s dobrými mravy soutěže a je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům, a zejména pak zákazníkům. Dle autorky jde o jasné zneužití hospodářské soutěže. Přihlašovatelé tak činí především proto, aby si zajistili lepší soutěžní pozici v hospodářské soutěži a u relevantního spotřebitele vyvolali mylnou domněnku, že výrobky a/či služby poskytované pod jejich označením mají dosažením daného označení zápisu do rejstříku ochranných známek lepší kvalitu. Jedná se o formu klamání spotřebitele.

Městský soud v Praze k analyzované problematice uvedl, že při posouzení, zda je označení způsobilé vyvolat omyl, vychází správní orgán z hlediska průměrného spotřebitele, který má průměrnou paměť, průměrnou pozornost a průměrný smysl pro detail, kdy v jeho paměti utkví pouze všeobecné znaky označení a jeho celkový dojem. Průměrný spotřebitel zastupuje relevantní okruh veřejnosti, tedy osoby, kterým jsou předmětné výrobky nebo služby určeny.³⁴

³⁴ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 7. 5. 2009, sp. zn. 8 Ca 408/2007-58. In Horáček in HORÁČEK, Roman a kol. *Práva na označení a jejich vymáhání: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení*

Se shora interpretovaným názorem autorky se ztotožnil i Nejvyšší soud, který judikoval, že užití symbolu „®“ spolu s označením, které není zapsanou ochrannou známkou, může být obecně považováno za nekalosoutěžní jednání. Současně však konstatoval, že užití obdobných symbolů v průmyslovém vlastnictví je časté. Jako příklad uvedl užití symbolu „TM“ pro označení ochranných známek chráněných dle anglosaského práva, či symbol „©“ jako výhrady autorského práva, nebo „D“ jako výhrady zapsaného průmyslového vzoru (design).³⁵

Ke shodnému právnímu závěru dospěl i Vrchní soud v Praze, který stanovil, že žalovaný v rozporu s právními předpisy na letácích užil u názvu výrobků i značku „®“, která je vyhrazena výlučně pro registrované ochranné známky. Svým jednáním tak žalovaný naplnil skutkové podstaty nekalé soutěže dle zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů³⁶, a to klamavé označení zboží a služeb a vyvolání nebezpečí záměny. Soud dále konstatoval, že je nerozhodné a žalovaného odpovědnosti nijak nezbavuje skutečnost, že v březnu 1996 sám požádal o zápis předmětného označení jako ochranné známky ve svůj prospěch. Současně vymezil, že podmínkou k hodnocení jednání jako nekalé soutěže dle shora uvedených skutkových podstat není zjištění, zda jednající věděl o tom, že porušuje práva jiného soutěžitele. Právem proto žalobce žádal ochranu proti jednání žalovaného.³⁷

Zcela opačný právní názor k analyzované problematice zaujal Soudní dvůr v rozhodnutí ze dne 13. 12. 1990 ve věci C-238/89 „Pall Corp. v. P. J. Dahlhausen & Co.“, který judikoval, že užití symbolu „®“ vedle ochranné známky za účelem indikace právní ochrany formou institutu ochranné známky, odvozeného od anglického pojmu „registered“, je praxe převzatá ze Spojených států amerických. Tato praxe je společná také v řadě zemí Evropské unie. V případě týkajícím se užívání daného symbolu soud shledal jeho zákaz jako zákaz, který by nutil výrobce užívat jiné balení v závislosti na tom, kde by produkt měl být šířen a prodáván. Výrobce by byl také nucen založit oddělené distribuční síť, aby mohl zajistit, že výrobky

původu a zeměpisných označení, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015. 390 s. ISBN 978-80-7400-569-5, s. 34.

³⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2009, sp. zn. 23 Cdo 2032/2008, část občanskoprávní a obchodní. In Biskupová in HORÁČEK, Roman a kol. *Práva na označení a jejich vymáhání: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015. 390 s. ISBN 978-80-7400-569-5, s. 124.

³⁶ Nyní NOZ.

³⁷ Rozhodnutí VS v Praze, sp. zn. 3 Cmo 7/2001. In Biskupová in HORÁČEK, Roman a kol. *Práva na označení a jejich vymáhání: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015. 390 s. ISBN 978-80-7400-569-5, s. 124.

nesoucí označení „®“ nebudou dány do oběhu v členských státech, které užití tohoto symbolu zakazují. Soud zamítl názor, že předmětný zákaz byl odůvodněn na základě potřeby ochrany spotřebitele. K uvedenému dále konstatoval, že nebyla prokázána souvislost mezi užíváním symbolu „®“ a přesvědčením spotřebitelů o registraci ochranné známky předmětného produktu v zemi jeho šíření. Současně vymezil, že i v případě, kdy spotřebitel může být uveden v omyl, neospravedlňuje tato skutečnost zmíněné restrikce, neboť skutečností rozhodnou pro spotřebitele je kvalita produktu, a nikoliv místo registrace ochranné známky. Soud rovněž neakceptoval argument, že restrikce je odůvodněna zachováním pravidel poctivého obchodního styku: soutěžitel, který se chce informovat, zda ochranná známka je právně chráněna a registrována v určité zemi, může tyto informace zjistit ve veřejně přístupném registru. Symbol „®“ je dle mínění soudu spíše doplňujícím prvkem právní ochrany.

S uvedeným rozhodnutím Soudního dvora se autorka zásadně neztotožňuje, neboť v soudobé společnosti, kdy soutěžitelé praktikují nejrůznější formy klamání a marketingu s cílem „přivábit“ co největší počet heterogenních zákazníků, účastnících se hospodářského styku, by primární měla být ochrana spotřebitele.

Seznam použitých zkratk

NOZ	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
LZPS	Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.
PUÚ	Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví (Pařížská unijní úmluva) ze dne 20. března 1883, revidovaná v Bruselu dne 14. prosince 1900, ve Washingtonu dne 2. června 1911, v Haagu dne 6. listopadu 1925, v Londýně dne 2. června 1934, v Lisabonu dne 31. října 1958 a ve Stockholmu dne 14. července 1967 a změněná dne 2. října 1979 (vyhl. č. 64/1967 Sb., ve znění vyhl. č. 81/1985 Sb.)
Soudní dvůr	Soudní dvůr se sídlem v Lucemburku – rozhoduje v druhém stupni o žalobách proti rozhodnutím ve věcech ochranné známky EU a dále o předběžných otázkách; před účinností Lisabonské smlouvy, dnem 1. prosince 2009, Evropský soudní dvůr
ZOZ	Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách a o změně zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o ochranných známkách), ve znění pozdějších předpisů

Seznam pramenů a použité literatury

Prameny

Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví (Pařížská unijní úmluva) ze dne 20. března 1883, revidovaná v Bruselu dne 14. prosince 1900, ve Washingtonu dne 2. června 1911, v Haagu dne 6. listopadu 1925, v Londýně dne 2. června 1934, v Lisabonu dne 31. října 1958 a ve Stockholmu dne 14. července 1967 a změněná dne 2. října 1979 (vyhl. č. 64/1967 Sb., ve znění vyhl. č. 81/1985 Sb.).

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách).

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě (kodifikované znění).

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění ústavního zákona č. 347/1997 Sb., 300/2000 Sb., 448/2001 Sb., 395/2001 Sb., 515/2002 Sb., 319/2009 Sb., 71/2012 Sb. a 98/2013 Sb.

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.

Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách a o změně zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o ochranných známkách), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Monografie

BEJČEK, Josef a kol. *Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014, 383 s. ISBN 978-80-7400-547-3.

HORÁČEK, Roman a kol. *Práva na označení a jejich vymáhání: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015. 390 s. ISBN 978-80-7400-569-5.

Komunitární předpisy v oblasti ochrany průmyslového vlastnictví. 2. dopl. vyd. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2009. 318 s. ISBN 978-80-7282-075-7.

MACEK, Jiří. *Rozhodnutí ve věcech nekalé soutěže a obchodní firmy (2000-2010). II. díl*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. 594 s. ISBN 978-80-7400-410-0.

ONDREJOVÁ, Dana. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014. 364 s. ISBN 978-80-7400-522-0.

ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI (§ 2521 až 3081)*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 1516 s. ISBN 978-80-7478-630-3.

ZDVIHALOVÁ, Martina a kol. *Rozlišovací způsobilost ochranných známek: individuální, kolektivní a certifikační ochranné známky*. 1. vyd. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2016. 208 s. ISBN 978-80-87956-36-6.

Soudní judikatura

Nález Ústavního soudu IV. ÚS 27/09 ze dne 28. 4. 2009.

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 29. 10. 2007, sp. zn. 25 Cm 254/2004.

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 2. 2006, sp. zn. 10 Ca 17/2005-70.

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 7. 5. 2009, sp. zn. 8 Ca 408/2007-58.

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 1. 2013, sp. zn. 8 Ca 312/2009-58-68.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2008, sp. zn. 32 Cdo 139/2008, část občanskoprávní a obchodní.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2008, sp. zn. 32 Odo 1568/2006, část občanskoprávní a obchodní.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2009, sp. zn. 23 Cdo 2032/2008, část občanskoprávní a obchodní.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2012, sp. zn. 23 Cdo 4948/2010, část občanskoprávní a obchodní.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 13. 12. 1990 ve věci C-238/89 „Pall Corp. v. P. J. Dahlhausen & Co.“.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 18. 6. 2009 ve věci C-487/07 „L'Oréal SA, Lancôme parfums et beauté & Cie SNC a Laboratoire Garnier & Cie proti Bellure NV, Malaika Investments Ltd. a Starion International Ltd.“.

Rozsudek Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 3 Cmo 253/1997.

Rozsudek Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 3 Cmo 46/2000.

Rozsudek Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 3 Cmo 589/2000.

Rozsudek Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 3 Cmo 7/2001.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 1. 2006, sp. zn. 32 Odo 1642/2005, část občanskoprávní a obchodní.

Elektronické zdroje

ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR. [cit. 2018-04-03].

CVRIA [online]. [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: http://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/cs/.

Nejvyšší soud [online]. [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: <http://www.nsoud.cz/>.

Ústavní soud [online]. [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.usoud.cz/>.